

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

SERAMİK VE CAM TEKNOLOJİSİ

ÇARKTA KÂSE YAPIMI 2

ANKARA, 2009

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşılabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

AÇIKLAMALAR

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. KÂSE FORMUNA UYGUN DİP ALMA VE AYAK ÇIKARTMA İŞLEMİ YAPMAK .	3
1.1. Kâse Formunun Dibini Almak	3
UYGULAMA FAALİYETİ	13
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	19
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	21
2. KÂSE YÜZEYİNE DEĞİŞİK DEKOR UYGULAMALARI	21
2.1. Yöresel Kullanılan Dekorlama Teknikleri	23
UYGULAMA FAALİYETİ	24
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	28
MODÜL DEĞERLENDİRME	30
CEVAP ANAHTARLARI	31
KAYNAKÇA	32

AÇIKLAMALAR

KOD	215ESB137
ALAN	Seramik ve Cam Teknolojisi
DAL MESLEK	Tornada Form Şekillendirme
MODÜLÜN ADI	Çarkta Kâse Yapımı-2
MODÜLÜN TANIMI	Tornada form şekillendirme yöntemlerinden biri olan kâse oluşturmakla ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Çarkta Kâse Yapımı-1 modülü ve Dekoratif Uygulamalar modülünü almış olmak
YETERLİK	Çarkta şekillendirilmiş kâselerin dip alma ve kâse yüzeylerinde dekorlama işlemini yapabilmek
MODÜLÜN AMACI	<p>Genel Amaç Bu modül ile uygun ortam sağlandığında, deri sertliğine gelen kâse formlarını tekniğine uygun rötuşlayıp ayak çıkartma işlemlerini yaptıktan sonra, çevre, okul ve çamur özelliklerini dikkate alarak, çiğ çamur üzerine uygulanan dekorlama tekniklerinden seçim yaparak kâse yüzeylerine çeşitli dekorlar yapabileceksiniz.</p> <p>Amaçlar 1. Deri sertliğine gelen kâse formlarını çark aynasında sabitleyerek dip alma aletleri ile tekniğine uygun rötuşlayıp kâselerin ayaklarını oluşturabileceksiniz. 2. Çiğ çamur üzerine uygulanan dekorlama tekniklerinden seçim yaparak kâse yüzeylerine çeşitli dekorlar yapabileceksiniz.</p>
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Atölye ortamı ve bu ortamda bulunan mermer masa, çarkçı tornası, plastik çamur, kesme teli, su, leğen, ıspatula, ölçme kontrol aletleri, modelaj bıçakları, ölçme kontrol aletleri, leğen, basit araç ve gereçler, misina, sünger, rötuş aletleri, modelaj kalemleri, oyma bıçakları, renkli renksiz astar
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	<p>Modülün içinde yer alan her faaliyetten sonra verilen ölçme araçları ile kazandığınız bilgileri ölçerek kendi kendinizi değerlendireceksiniz.</p> <p>Öğretmen, modülün sonunda ölçme aracı (test, çoktan seçmeli, doğru-yanlış vb.) modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.</p>

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Çarkçılık ve çarkçılık ürünleri ülke insanının tarihî kültürel yapısını, becerisini, beğenisini, yansıtırlar. Gelir kaynağı oluşturdukları gibi tanıtım aracı olarak da önem taşırlar. İnsanoğlunun tarımsal hayata geçişi, onun yerleşik yaşama başlama sebebi olmuştur ve onların kültürel yaşamına değişiklik getirmiştir.

Kap kaçaklar üzerine yapılan dekoratif uygulamalarda estetik güzellik ve işlevsellik birlikte düşünülmüştür.

Bu modülde hedeflenen yeterlikler kazanıldığı takdirde oluşturduğunuz basit kâse formların dip alma (ayak oluşturma) kısmını da tamamlayarak kâseler üzerine yapacağınız dekoratif süslemelerle onlara zenginlik ve güzellik katacaksınız. Modülü başarı ile tamamladığınızda bilgi ve birikimlerinizi teknolojinin olanaklarını da kullanarak pekiştirecek ve el sanatları içinde gelenekselliği olan çarkçılığın gelişmesine katkıda bulunmuş olacaksınız.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Bu faaliyette verilecek bilgiler doğrultusunda uygun atölye şartları sağlandığında deri sertliğine gelen kâse formlarını çark aynasında sabitleyerek dip alma aletleri ile tekniğine uygun rötuşlayıp kâselerin ayaklarını oluşturabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Kâselerde dip almanın gerekliliğini araştırınız.
- Bir çarkçı ustasının el hareketlerini ve dip alma araçlarını kullanımını izleyiniz.

1. KÂSE FORMUNA UYGUN DİP ALMA VE AYAK ÇIKARTMA İŞLEMİ YAPMAK

1.1. Kâse Formunun Dibini Almak

- Formların dengesi sağlanır.
- Formların dip kısımlarında ayak oluşturulur.
- Estetik görünüşü artırılır.
- Sırlı pişirim için formun sağlıklı sırlanması sağlanır.
- Ürünün alt yüzeyinde sırsız zemin sağlanır.

Dip almada kullanılan aletler genelde metal malzemelerden yapılmış aletlerdir. Bunlar, çelik parçası olabileceği gibi paslanmaz çelikten yapılmış aletler de olabilir(Resim 1.1 ve 1.2).

Resim 1.1 : Dip alma aletleri

Resim 1.2 : Basit çarkçı aletleri

Ebat olarak küçük kâseleri çark aynası üzerinde merkezlemek zor olabilir. Bunun için her çarkçı ustasının kendine kolay gelebilecek şekilde geliştirdiği merkezleme teknikleri vardır. Bunlar:

- Kâse direkt olarak çark aynası üzerine sabitlenerek çamur parçaları ile tutturulur.
- Kâse önceden çarka adapte ettirilmiş destek üzerine oturtularak dip alma işlemine geçilir.
- Bu destek çamurdan olabileceği gibi alçıdan da olabilir(alçı kafa).
- Çark aynasına bir miktar çamur sıvanıp (sivri bir araç yardımıyla çark torna döndürüldüğünde merkezi bulunarak) onun üzerinde sabitlenerek dip alma işlemine geçilir.

Resim 1.3 : Çarka bağlama

Resim 1.4 : Dip alınması

Resim 1.5 :Çarka balçık sıvanması

Resim 1.6 : Dip alınması

Resim 1.7 : Alçı destek

Resim 1.8 :Çamur destek

- Şekillendirdiğiniz kâsenin yapım resminden kabın dip ve ayak şekli incelenir.
- Çalışma ortamı hazır hâle getirilir.
 - Leğen ve sünger elin kolay ulaşacağı bir yere (çark masasının sol tarafına ya da karşısına) konulur.
 - Dip alınacak kâseler masanın üzerine düzgün şekilde dizilir.
 - Kullanılacak modelaj bıçakları ve ölçme aletleri çark masasının sağ tarafına yani sağ elin kolay ulaşabileceği bir yere yerleştirilir.
- Çark aynasının temizliği kontrol edilerek ince bulamaç hâlinde çamur sürülür.
- Kâselerden biri alınarak çark aynasının üzerine taban kısmı üstte kalacak şekilde merkezlenir.

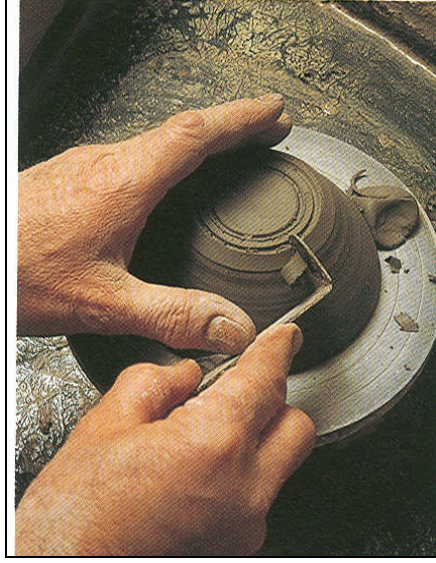
- Aynaya oturan kenarların çevresine karşılıklı ve eşit aralıklı olmak üzere birer tutam çamur yapıştırılır (Resim 1.9). Aynaya bağdaştırma, ebat olarak küçük formlarda kolaylık olması açısından blok hâlinde merkezlenmiş çamur üzerinde dip almakta da kullanılan bir yöntemdir (Resim 1.8).

Resim 1.9: Çark aynasına bağlama

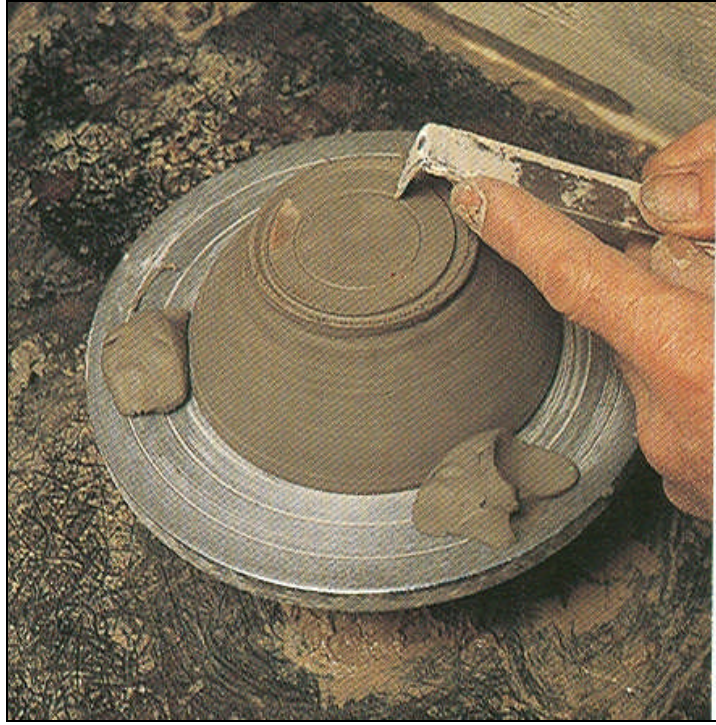
Kalıp kullanmadan direkt çark aynasına merkezleyecekseniz çarkın aynası üstündeki çizgileri ortalamak için kullanabilirsiniz.

- Çark çalıştırılarak çarkın salgısı, yani yapıştırma sırasında merkezden kaçırılıp kaçırılmadığı kontrol edilir.
- Sol el ile tabandan hafifçe baskı yapılırken sağ el ile rötuşlama aracı ile kâsenin çevresinden pürüzler alınır.

Resim 1.10 : Dip alma

- Sivri bir alet yardımıyla çark döner durumda iken ayak oluşturulacak nokta tespit edilir. Ayak genişliği dikkate alınarak çizilen ikinci bir daire yardımıyla ayak tespit edilmiş olur (Resim 1.1)

Resim 1.11 : Merkezi bulma

- Sol el ile desteklenen kâsenin taban kısmı alet ile düzeltilerek fazlalık alınır, kâse istenilen yüksekliğe getirilir.

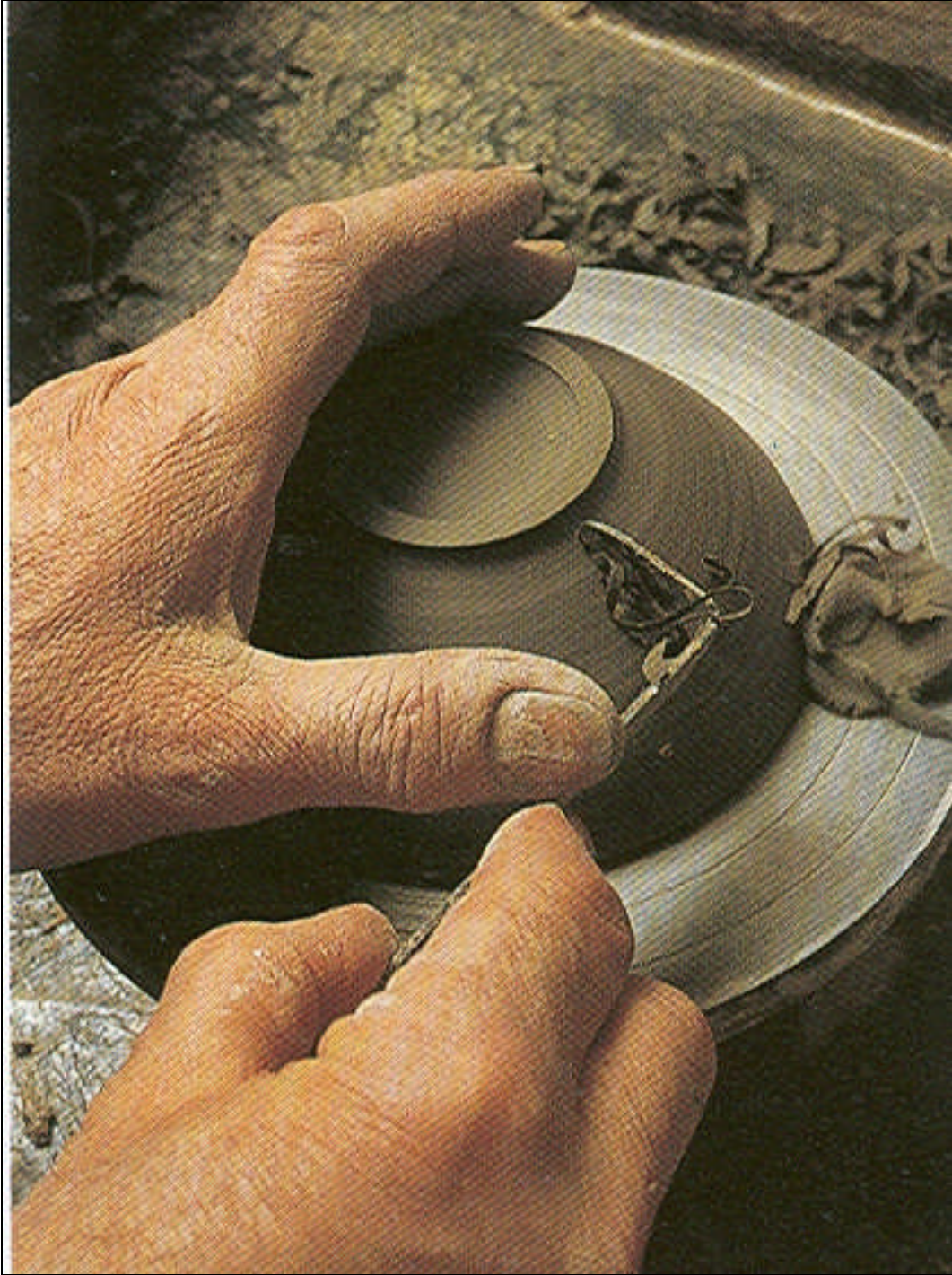
Resim 1.12 : Kumpas çeşitleri

- Dip alma bıçağı ile merkezden başlayarak çevreye doğru yavaş yavaş ilerleyerek dip boşaltması yapılır.

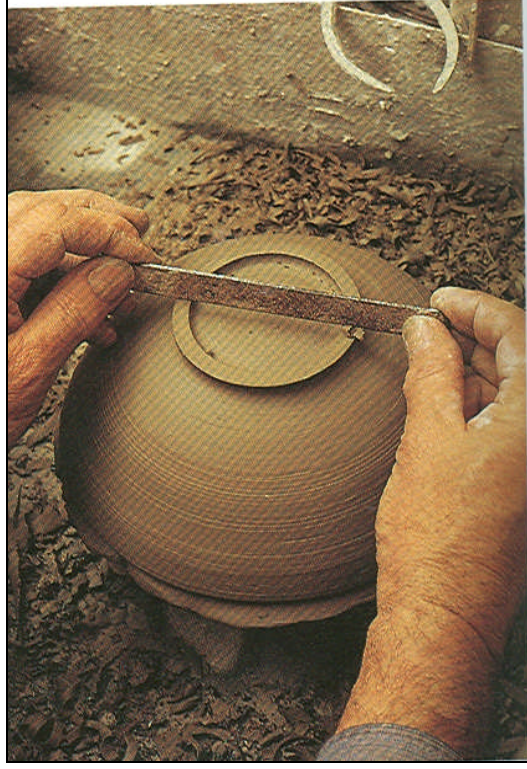
Resim 1.13 : Ayağın oluşturulması

- Bu arada ayak kalınlığına dikkat edilir. Bunun için gerekiyorsa sık sık çap pergesi ile ölçümler yapılır (Resim 1.12).

Resim 1.14 : Rötüş işlemi

- Kâsenin çevresindeki fazlalıklar ve çapaklar temizlenir. Kâsenin et kalınlığını gözden kaçırmadan bu işlemin yapılmasına dikkat edilmelidir (Resim 1.14).

Resim 1.15 : Ayak çapının kontrolü

- Parmak yardımı ile çark döndüğü esnada kenarların keskinlikleri giderilir.
- Nemli sünger ile köşeler ve form üzeri hafifçe temizlenir.
- Çelik cetvel ile ölçülüp son kontroller yapıldıktan sonra işlem tamamlanmış olur.
- Kâse, çark aynasına bağlanan çamurla dikkatli bir şekilde temizlenerek çarktan alınır.
- Çalışma ortamının ve kullanılan malzemelerin temizlenmesi unutulmamalıdır.
- Tamamlanmış işlerin üzeri ince naylon örtü ile örtülerek güneş ışığından, hava sirkülasyonu olan yerlerden ve sıcak ortamlardan korunarak çatlama oluşması engellenir.

Tamamlanmış çalışma pişirilmeden önce mutlaka çok iyi kurutulur. Aksi takdirde pişme esnasında ani ısı değişikliklerinden kırılabilirler.

Kurutma esnasında kâseleri birbirinin üzerine kapaklayıp kurutmak deforme olmalarına engel olacaktır (Resim 1.16). Tam kuruma sağlandıktan sonra üst üste istif edilebilirler (Resim 1.17).

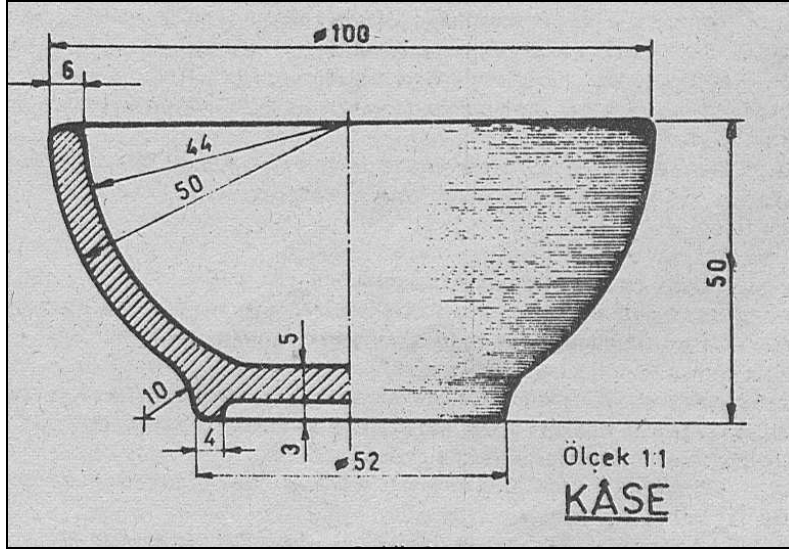
Resim 1.16 :Birbiri üstüne kapaklanarak kurutulan kâseler

Resim 1.17 :Kurumuş kâse formlar

UYGULAMA FAALİYETİ

Çarkta şekillendirmiş olduğunuz kâseyi çark aynasında merkezleyerek dip alma işlemini yapınız (Şekil 1.1).

Şekil 1.1: Dip alma işlemi

Kullanılacak Araç Gereçler:

- Misine
- Sünger
- Leğen – su
- Model kalemleri – dip alma aletleri
- Çark
- Çelik cetvel yada Ölçme aletleri (kumpas)
- Oyma kalemleri
- Aşağıdaki işlemleri tamamladığınızda şekillendirdiğiniz silindirik kabın dip alma işlemini yapmış olacaksınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Araç gereçlerinizi hazırlayınız.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ Çalışma ortamınızı hazır hâle getiriniz.➤ Yapacağınız çalışmanın yapım resmini inceleyiniz.➤ Çarka adapte olunuz.➤ Kâsenin ağız kısmı aşağıda olacak şekilde merkeze ya da kalıp üzerine yerleştiriniz. <ul style="list-style-type: none">➤ Sol el ile formu fazla sıkmadan dikkatli bir şekilde tutarken sağ el ile rötuş işlemi yapınız.➤ Alet yardımı ile fazlalıkları temizleyiniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Güvenlik tedbirlerini alınız.➤ Çalışma prensiplerine uyunuz.➤ Rahat çalışabilecek pozisyonda oturunuz.➤ Kâseyi çamur kalıp üzerine oturtacaksanız yapışmaması için araya bez sarınız.➤ Temiz ve titiz olunuz.➤ Dikkatli olunuz.

- Formun tüm yüzeyini bu şekilde pürüzlerden ve fazlalıklardan arındırınız.

- Yapım resmini inceleyerek oluşturacağınız ayağın ölçülerini kontrol ediniz.
- Tabanı oyma bıçağı ile düzgün bir yüzey hâline getiriniz.

- El, kol ve parmaklarınızı kontrollü kullanınız.

- Çalışma prensiplerine uyunuz.

- Kâsenin çevre kalınlığının istenilen ölçüde olup olmadığını kontrol ediniz. Et kalınlığının 5 mm altına inmemesine özen gösteriniz.

- Güvenlik tedbirlerini alınız.

- Çevre rötuşunu yaparken aletinizi fazla bastırmamaya özen gösteriniz.

- Bıcağın ucu ile yükseklik oluşturarak yavaş yavaş taban çevresinin yüksekliğini eksiltmeye başlayınız.

- Bu arada indirme yaptığımız kısımları formla bağdaştırmak için rötuşlamayı formun her tarafında yapmaya özen gösteriniz.

- Güvenlik tedbirlerini alınız.

- Çalışmayı seri ve doğru yapıncaya kadar tekrarlayınız.

- Yükseklik ölçüsünü kontrol ederek fazla olan kısmı üstten almak suretiyle ölçüye uygunluğu sağlayınız.

- Dip alma aleti ile merkezden başlamak sureti ile dışa doğru giderek dip alma işlemini yapınız.

- Ayak kalınlığını kontrol ediniz.

- Sistre veya aynı işi görecek başka bir araç yardımı ile gönyesini kontrol ederek pürüzleri alınız.
- Keskin köşeleri suyu sıkılmış sünger ile yuvarlatınız.
- Mamulün dış yüzeyini rötuşlayınız.
- Çarkı durdurunuz.
- İş i çarktan alınız.

- Formu kuruması için uygun bir ortama kaldırınız. Bu arada direkt sıcaktan, soğuktan ya da hava akımlarından uzak tutunuz.
- Çarkı temizleyiniz.
- Kullandığınız araç ve gereçlerini temizleyiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Öğrenme faaliyetinde kazandığınız beceriler doğrultusunda tekniğine uygun olarak şekillendirdiğiniz kâsenin dip alma işlemini yapınız. Bu uygulamayı aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz.

Tekniğin gerektirdiği el kol ve ayak koordinasyonunu sağlayarak tamamladığınız ürünü ve kazandığınız yeterliği aşağıdaki ölçütlere göre değerlendiriniz. Değerlendirmenizi yaparken dibini aldığınız tüm kâseleri göz önünde tutunuz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre uygulama faaliyeti 1’de yaptığınız programı değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “**Evet-Hayır**” seçeneklerinden uygun olanı işaretleyiniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1.	Araç gerecinizi doğru olarak seçip hazır hâle getirdiniz mi?		
2.	İş önlüğünüzü giydiniz mi?		
3.	Çalışma ortamınızı hazır hâle getirdiniz mi?		
4.	Güvenlik tedbirlerini aldınız mı?		
5.	Yapacağınız çalışmanın yapım resmini incelediniz mi?		
6.	Çarka adapte oldunuz mu?		
7.	Silindir kabı ağız kısmı aşağıda olacak şekilde merkeze ya da kalıp üzerine yerleştirdiniz mi?		
8.	Kalıp üzerine oturtacak iseniz yapışmaması için araya bez parçası koydunuz mu?		
9.	Silindirik kabı, sistire kullanarak rötuşunu yaptınız mı?		
10.	Silindirik kabın gönyesini kontrol ettiniz mi?		
11.	Silindirik kabın yüksekliğini kontrol ettiniz mi?		
12.	Merkezden başlamak sureti ile dip alma işlemini yaptınız mı?		
13.	Ayak kalınlığını kontrol ettiniz mi?		
14.	Keskin köşeleri ıslak sünger ile yumuşattınız mı?		
15.	Silindirik kabı kuruması için uygun bir ortama aldınız mı?		
16.	Çarkı ve kullandığınız araç gereçleri temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yaptığınız değerlendirme sonunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Eksiklerinizi araştırarak ya da öğretmeninizden yardım alarak tamamlayabilirsiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Çiğ çamur üzerine uygulanan dekorlama tekniklerinden seçim yaparak kâse yüzeylerine çeşitli dekorlar yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Seramik dekorlarının tarihçesini araştırınız.
- Kâse form üzerine uygulayabileceğiniz dekorlama tekniklerini araştırınız.

2. KÂSE YÜZEYİNE DEĞİŞİK DEKOR UYGULAMALARI

Dekoratif uygulama teknikleri bazen görsel bazen de işlevsel amaçla kullanılmışlardır. Serbest elle veya mekanik yöntemleri kullanarak, hazır boya, ya da doğal renkli killerle yapılan birçok yöntem vardır. “Tornada Form Şekillendirme Dalı –Dekoratif Uygulamalar” modülünde dekorlama yöntemleri anlatılmıştır. Bu yöntemler dekorlama yöntemlerinin en sık kullanılanlarıdır. Resim 2.1 ve 2.9’da çeşitli dekoratif uygulamaların yapıldığı kâse örnekleri vardır, inceleyiniz.

- Kâse yüzeyinde dekor uygulama teknikleri şunlardır:
 - Pişmemiş yarı mamul üzerinde izleme tekniği
 - Pişmemiş yarı mamul üzerinde kazıma tekniği
 - Pişmemiş yarı mamul üzerinde parça ekleme tekniği
 - Pişmemiş yarı mamul üzerinde ajur tekniği
 - Pişmemiş yarı mamul üzerinde astar tekniği

Resim 2.1 : İzleme dekorunun uygulanması

Resim 2.2 : İzleme dekorunun uygulanması

Resim 2.3 : Kazıma dekorunun uygulanması

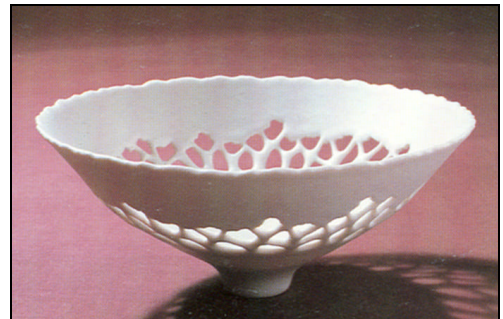
Resim 2.4 : Parça eklemeli dekorun uygulanması

Resim 2.5 : Parça eklemeli dekor

Resim 2.6 : Ajur dekorunun uygulanması

Resim 2.7 : Ajur dekorlu kâse

Resim 2.8 : Astar dekorun uygulanması

Resim 2.9 : Astar dekorun uygulanması

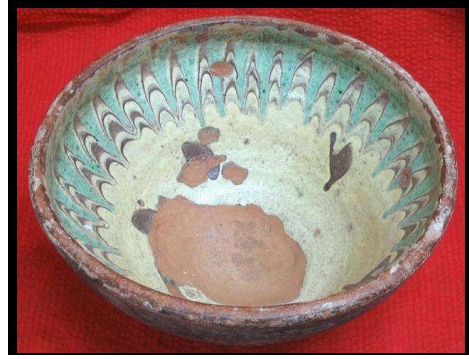
2.1. Yöresel Kullanılan Dekorlama Teknikleri

Kâseler üzerine dekorlar genellikle dekoratif amaçlı olarak uygulanır. Her yörenin kendine has süsleme tekniği olduğu gibi kâse formlarında genellikle benzer dekor uygulamaları görülür. Çini bünyelerde astar fırınlanarak sıraltı süsleme tekniği uygulanırken kırmızı çamur bünyelerde astar süsleme teknikleri uygulanır.

Aşağıda bazı yörelere ait dekorlu kâse örnekleri gösterilmiştir. Resim 2.10, 2.11, 2.12, 2.13'ü inceleyiniz.

Resim 2.10 : Çanakkale kâse formu

Resim 2.11 : Kınık kâse formu

Resim 2.12 : Kütahya kâse formu

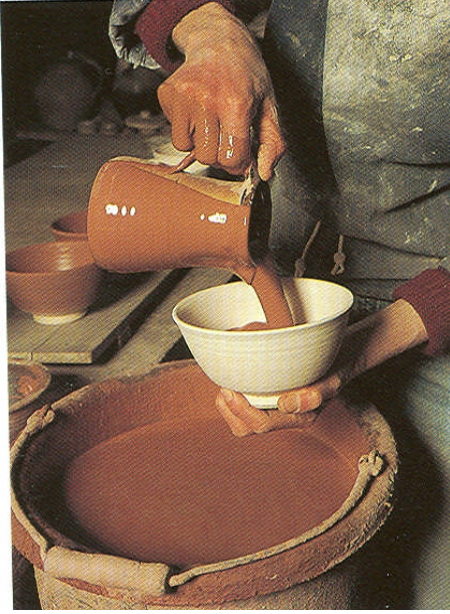

Resim 2.13 : İznik kâse form

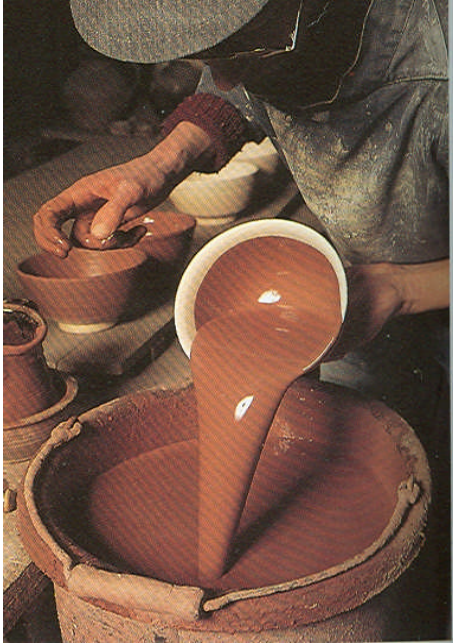
UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarından faydalanarak kâse üzerinde parafin dekor tekniğini uygulayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Araç gerecinizi doğru olarak seçip hazır hâle getiriniz.➤ İş önlüğünüzü giyiniz.➤ Çalışma ortamınızı hazır hâle getiriniz.➤ Kullanacağınız ürünün astarlamaya uygun sertlikte (deri sertliğinde) olup olmadığını kontrol ediniz.➤ Formunuzu astarlamaya hazır hâle getiriniz.➤ Kullanacağınız astarı kullanmaya hazır hâle getiriniz. 	<ul style="list-style-type: none">➤ Çalışma ortamınızı hazır hâle getiriniz.➤ Bisküvi ürününüzü nemli bez ile silerek tozunu almayı unutmayınız.➤ Kullanacağınız astarların kıvamlarının doğru olduğundan emin olunuz.➤ Bu işlemi seri ve hızlı olarak yapınız. Daldırma süresinin uzunluğunun astar tabakasının kalın olmasına neden olduğunu unutmayınız.
<ul style="list-style-type: none">➤ Kâse içine astar boyadan alıp boşaltınız.	<ul style="list-style-type: none">➤ İşlemi seri ve hızlı yapınız.➤ Bu işlemi yaparken dikkatli olunuz.

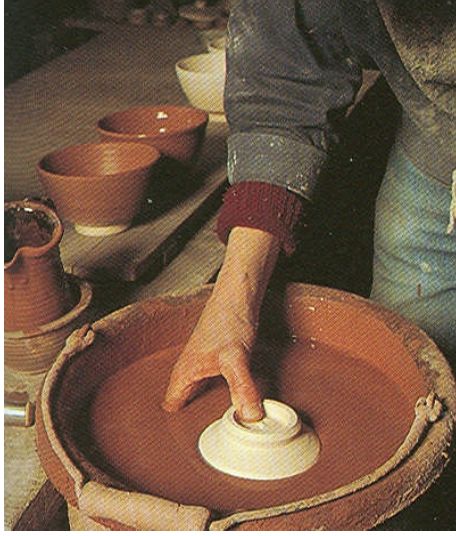

➤ Titiz çalışınız.

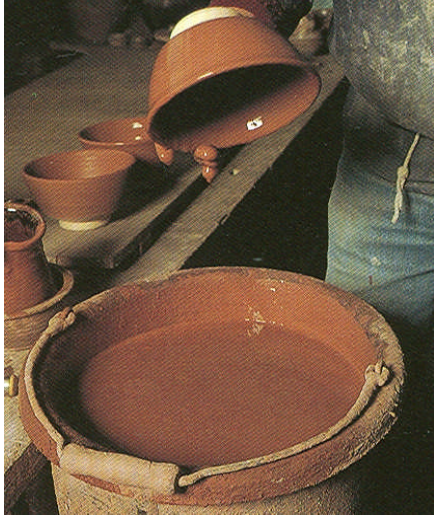

➤ Temiz ve düzenli çalışmaya özen gösteriniz.

➤ Kâseyi dip kısmından dikkatli bir şekilde tutarak dış kısmını astarlayıp astar boya içine daldırınız.

➤ Astarın fazlasının akmasını sağlayınız.

➤ Eritilmiş mum veya bal mumunu fırça yardımı ile olmasını istediğiniz şekilde ürün üzerine sürünüz.

➤ Daldırma süresi astarın kalınlığı bakımından çok önemlidir. Gerekli süreyi tekrarlayarak ve tecrübeleriniz sonucunda ayarlayabilirsiniz.

➤ Fazlalık olan astar boyanın akmasının sağlayınız.

- İkinci renk astarınızın kıvamını kontrol ediniz.
- Kâseyi dip kısmından parmaklarınızın ucuyla tutarak astar içine daldırınız.

- Dekorladığınız ürünü kuruması için koşulları uygun bir ortama kaldırınız.
- Ürününüzü teknik ve estetik açıdan kontrol ediniz.

- İkinci renk astarı almasını istemediğiniz yerlere balmumu veya eritilmiş mumdan sürünüz.

- Çalıştığınız ortamı ve malzemeleri temizlemeyi unutmayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda yer alan ifadeleri dikkatle okuyunuz. Doğru ya da yanlış olarak işaretleyiniz.

1. () Dip alma, ürünlerin alt yüzeyinin fırın plakasına yapışmaması için alınır.
2. () Astarlar kil ve suyun belirli oranlarda karıştırılması ile elde edilen koyu kıvamlı çamurlardır.
3. () Dip alınacak silindir kap çarka ağzı aşağı gelecek şekilde yerleştirilir.
4. () Kâse formları üzerinde en çok kullanılan dekor uygulamalarından biri astar ile uygulanan dekor tekniğidir.
5. () Dip alma işlemi dıştan merkeze doğru gidilmek sureti ile olur.
6. () Ayak kalınlığı sürekli kontrol edilmeli, kalınlık 5mm'yi **geçmemelidir**.
7. () Keskin köşeler mutlaka ıslak sünger ile yumuşatılmalıdır.
8. () Dış çapın ve iç çapın ölçümü için aynı alet kullanılır.
9. () Kâselere uygulanan dekorlar, estetik değer kazandırmaktan çok işlevsel olmaları için uygulanır.
10. () Rötüş, hataları gidermek için yapılan bir işlemdir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarı ile karşılaştırınız. Doğru cevap sayınızı belirleyerek kendinizi değerlendiriniz. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt yaşadığınız sorularla ilgili konuları faaliyete dönerek tekrar inceleyiniz.

PERMORMANS TESTİ

Öğrenme faaliyetinde kazandığınız beceriler doğrultusunda tekniğine uygun olarak şekillendirdiğiniz kâseye kullandığınız çamurun özelliğine, okulunuzun şartlarına göre, çevre ve bölgenizin kültürünü de göz önüne alarak karar vereceğiniz bir teknikle dekor uygulamasını yapınız.

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri “**Evet**” ve “**Hayır**” kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1.	İş önlüğünüzü giydiniz mi?		
2.	Çalışma ortamınızı hazır hâle getirdiniz mi?		
3.	Uygulayacağınız dekora karar verdiniz mi ?		
4.	Araç gerecinizi doğru olarak seçip hazır hâle getirdiniz mi?		
5.	Kâsenin uygun kurulukta olup olmadığını kontrol ettiniz mi?		
6.	Kâseye tekniğine uygun olarak dekorlama işlemini yaptınız mı?		
7.	Rötuşlarını yaptınız mı?		
8.	Yaptığınız çalışmayı teknik ve estetik açıdan kontrol ettiniz mi?		
9.	Çalışmanızı uygun şartlarda kuruması için uygun ortama aldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Yapılan değerlendirme sonucunda “**Hayır**” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın tamamı “**Evet**” ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Kazandığınız tecrübeleri göz önüne alarak, şekillendirdiğiniz kâse formunun, merkeze getirme işlemini yapınız. Dip olarak ayak oluşturunuz ve uygun gördüğünüz dekor tekniği ile dekorlayınız.

Kullanılacak Araç Gereçler:

- Misine
- Sünger
- Leğen, su
- Model kalemleri, dip alma aletleri
- Çark
- Çelik cetvel
- Ölçme aletleri, kumpas
- Dip alma aletleri
- Modülaj kalemleri

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri “Evet” ve “Hayır” kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ		Evet	Hayır
1.	Araç gerecinizi doğru olarak seçip hazır hâle getirdiniz mi?		
2.	İş önlüğünüzü giydiniz mi?		
3.	Çalışma ortamınızı hazır hâle getirdiniz mi?		
4.	Güvenlik tedbirlerini aldınız mı?		
5.	Şekillendireceğiniz formun yapım resmini incelediniz mi?		
6.	Yeterli kurumadan sonra formu torna üzerine yerleştirdiniz mi?		
7.	Merkezden başlamak sureti ile dip alma işlemini yaptınız mı?		
8.	Keskin köşeleri ıslak sünger ile yumuşattınız mı?		
9.	Formu kuruması için uygun bir ortama aldınız mı?		
10.	Çarkı ve kullandığınız araç gereçleri temizlediniz mi?		
11.	Uygulayacağınız dekor yöntemine karar verdiniz mi?		
12.	Dekorun gerektirdiği araç ve gereci hazır hâle getirdiniz mi?		
13.	Mamulü uygun kuruluğa getirdiniz mi?		
14.	Dekoru kâse üzerine uyguladınız mı?		
15.	Formunuzun teknik ve estetik açıdan kontrolünü yaptınız mı?		
16.	Kuruması için uygun bir ortama aldınız mı?		
17.	Çalıştığınız ortamı ve malzemeleri temizlediniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz cevaplar ile cevap anahtarını karşılaştırdınız. Yapılan değerlendirme sonunda “Hayır” cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Cevaplarınız doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1.	D
2.	D
3.	D
4.	Y
5.	Y
6.	Y
7.	D
8.	Y
9.	Y
10.	D

KAYNAKÇA

- BIRKS Tony, **The Complete Potters's Companion**, 1993.
- COOPER Emman El, **Seramik ve Çömlekçilik**, Ankara, 1978.
- COSENTINO Peter, **Pottery Technigues**, London, 1996.
- GÖĞÜS Nafiz, **Çömlekçilik ve Seramik İş ve İşlem Yaprakları**, Ankara, 1990.
- GÖĞÜS Nafiz, **Çinicilik ve Seramik Teknolojisi**, Ankara, 1990.